

'Roll Over Gutenberg': de (r)evolutie van het boek

[inleiding] Het was Johannes Gutenberg, die rond 1450 de wereld op zijn kop zette door de losse letter te introduceren. De ontdekking van de Duitser zorgde ervoor dat boeken veel sneller dan ooit tevoren geproduceerd konden worden. Ruim vijftien eeuwen later staat de boeken- en uitgeverwereld opnieuw op de drempel van een revolutie. Een digitale ditmaal. Om te laten zien wat dat digitale verschijnsel betekent voor de grafische industrie, uitgeverijen, boekhandelaars, boekliefhebbers én auteurs, heeft Océ het boek *'Roll Over Gutenberg'* uitgebracht. Het eerste exemplaar zal eind mei worden gepresenteerd tijdens de Drupa, de grote internationale grafimedia vakbeurs in Düsseldorf.*[/inleiding]*

Jeanne d'Arc, Christoffel Columbus, Filips de Goede en Leonardo da Vinci. Tijdgenoten uit de 15de eeuw die stuk voor stuk geschiedenis geschreven hebben. Misschien minder bekend, maar niet minder belangrijk is Johannes Gensfleisch zur Laden zum Gutenberg (circa 1400 - 1468). Gutenberg schreef rond 1450 geschiedenis met de introductie van de losse, loden letter. Tot dan toe werd er gewerkt met blokboeken waarbij een boekenpagina uit één blok hout werd gesneden. De uitvinding van de Duitse drukker stelde boekmakers in staat combinaties van woorden en uitdrukkingen in een oneindige reeks te creëren, waarmee boeken in massale hoeveelheden en tegen lagere kosten konden worden geproduceerd. Dankzij de uitvinding van Gutenberg werd kennis toegankelijk voor een breed publiek en kon informatie worden gedeeld. Ongeacht plaats of tijd.

Ruim vijftien eeuwen na de uitvinding van Gutenberg staat de boeken- en uitgeverwereld opnieuw op een keerpunt. Ditmaal zijn het de voortschrijdende digitale technologische ontwikkelingen, die ervoor zorgen dat de manier waarop boeken worden uitgegeven, gedrukt en verspreid, spectaculair verandert. Vandaag de dag kunnen legioenen 'doe-het-zelf-uitgevers' boeken op de markt brengen die het met conventionele technologie nooit gehaald zouden hebben. Digitale technologie heeft de obstakels weggenomen die auteurs tot voor kort uit de schijnwerpers hielden. In zekere zin valt te zeggen dat de huidige ontwikkelingen in de boeken- en uitgeverbranche overeenkomen met de uitvinding van de losse letter en de drukpers door Johannes Gutenberg. In beide gevallen draait het om kostenbesparingen, grotere omzet- en margekanalen, efficiency en personalisering. Digitaal boekdrukken heeft er voor gezorgd dat uitgeverijen, dankzij het printen van boeken op aanvraag, vrij exact hun orderhoeveelheden kunnen laten aansluiten bij de vraag van de eindgebruiker. Daardoor blijft informatie up-to-date, krijgt de eindgebruiker wat het wil en behoort het hebben van grote voorraden en onverkochte exemplaren zo goed als tot het verleden. Het heeft ook geleid tot kostenefficiënt herdrukken van werken die anders uitverkocht zouden zijn, of specialistische literatuur waarnaar vermoedelijk weinig vraag is.

Om te laten zien wat de digitalisering betekent voor de grafische industrie, uitgeverijen, boekhandelaars, boekliefhebbers én auteurs, heeft Meredith Deaver het boek *'Roll Over Gutenberg'* geschreven. Zij onderzoekt in het boek, dat in opdracht is gemaakt van Océ (wereldwijd een van de grootste ondernemingen op het gebied van document- en informatiemanagement en leidend in oplossingen voor digitale boekproducties), het traditionele model van boeken drukken en uitgeven. Zij gaat na hoe verscheidene belanghebbenden – de vervaardigers, uitgeverijen en verkopers van boeken – nieuwe technologie als hefboom gebruiken om de (uitgever-)regels te herschrijven. Meredith Deaver onderzoekt de indrukwekkende reis van het boek door de tijd. Een reis die halverwege de 15de eeuw begon met de introductie van de losse letter, en anno 2008 is aanbeland in een tijdsfase waarin technologische ontwikkelingen uitgeverijen tal van nieuwe kansen bieden.

Het eerste exemplaar van 'Roll Over Gutenberg' wordt gepresenteerd tijdens Drupa 2008, de grafimedia vakbeurs die van 29 mei tot en met 11 juni gehouden wordt in Düsseldorf. Het boek is ([na registratie](#)) gratis verkrijgbaar voor bezoekers van de beurs in de Océ-stand. Informatie: Marc van Harten (marc.vanharten@oce.com).